

HUMANİTAR VƏ İCTİMAİ ELMLƏR
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DOI: <https://doi.org/10.36719/2663-4619/104/9-14>

Ümüdvar Əliyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
iqtisad elmləri doktoru
umudvar.aliyev@unec.edu.az

Aysel Mayilova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
magistrant
mayilova_aysel@mail.ru

**İŞĞALDAN AZAD OLUNMUŞ ƏRAZİLƏRDƏ İNNOVASIYALI İQTİSADI İNKİŞAF
PLANLARININ QURULMASI VƏ İCRASI**

Xülasə

İqtisadi potensialı yüksək olan Qarabağ iqtisadi rayonunun inkişafını təmin etmək və onun gələcək iqtisadi potensialını artırmaq üçün atılan addımlar dövlətimiz üçün zəruri tədbirlərdən biridir. Belə ki, regionun inkişaf xüsusiyyətləri və iqtisadi inkişafını şərtləndirən amilləri müəyyən etmək üçün əvvəlcə inkişafın həyata keçirilməsinin ilkin mərhələlərini müəyyənləşdirmək lazımdır. Məqalə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə innovasiyalı iqtisadiyyatın formalaşdırılmasının dövlətin iqtisadi inkişafına, infrastrukturuna nə dərəcədə müsbət təsiri olduğunu araşdırır.

“İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə innovasiyalı iqtisadi inkişaf planlarının qurulması və icrası” adlı bu məqalə əvvəllər erməni işğalçıları tərəfindən işğal altında qalmış rayonlara innovasiyalı iqtisadiyyatın tətbiqinin iqtisadi inkişafa müsbət təsirindən bəhs edir. Məqalədə effektiv idarəetmə qərarlarının alınması, infrastrukturun inkişafının və sosial xidmətlərin bərpa edilməsinin artım və sabitliyə imkan verən əsas amillər kimi vacibliyi vurğulanır. Müxtəlif bölgələrdən nümunələrdə aparılan araşdırmalara əsaslanaraq, postmüharibə dövründə yenidənqurmanın təqdim etdiyi problemlər və gələcək yönümlü tədbirlər araşdırılır. Nəzəri cəhətdən məqalə dövlətin gələcəyə və iqtisadi inkişafını əsas tutaraq atdığı inkişafyönümlü addımlara əsaslanır.

Ümumilikdə bu məqalə Qarabağ münaqişəsi və işğal dövründən sonra iqtisadi rayonlarda görülməli tədbirlərin və dövlət tərəfindən qəbul edilmiş inkişafa əsaslanan innovasiya yönümlü qərarların alınmasından sonra bu ərazilərdə baş verə biləcək iqtisadi inkişafın dövlətə qazandıracağı nailiyyətlərin ümumi təhlilini ehtiva edir.

***Açar sözlər:** innovasiyalı iqtisadi inkişaf, Qarabağ iqtisadi rayonu, postmüharibə dövrü, inkişaf planları, iqtisadi hadisələr*

Umudvar Aliyev

Azerbaijan State University of Economics
Doctor of Economics
umudvar.aliyev@unec.edu.az

Aysel Mayilova

master student
Azerbaijan State University of Economics
mayilova_aysel@mail.ru

Building and implementation of innovative economic development plans in the territories freed from the great return and occupation

Abstract

The steps taken to ensure the development of the Karabakh economic region, which has a high economic potential, and to increase its future economic potential are one of the necessary measures for our state. So, to determine the factors determining the development characteristics and economic development of the region, it is necessary to determine the initial stages of the implementation of the development. The article examines how the formation of an innovative economy in the territories freed from occupation has a positive effect on the economic development of the state.

This article entitled "Building and Implementation of Innovative Economic Development Plans in the Territories Freed from the Great Return and Occupation", talks about the positive effect of the application of innovative economy on economic development in the regions previously occupied by the Armenian invaders. The article emphasizes the importance of effective management decision-making, infrastructure development, and restoration of social services as key factors enabling growth and stability. Based on the research conducted in samples from different regions, the problems presented by the reconstruction in the post-war period and future-oriented measures are examined.

In general, this article summarizes the general analysis of the measures to be taken in the economic regions after the Karabakh conflict and the period of occupation and the achievements that the economic development that may take place in these areas will bring to the state after the development-based innovation-oriented decisions adopted by the state.

Keywords: *innovative economic development, Karabakh economic region, the post-war period, development plans, economic events*

Giriş

İşğal altında olan iqtisadi rayonlarımızda infrastrukturun bərpaası və iqtisadi vəziyyətin inkişafı üçün innovasiyalı iqtisadiyyatın tətbiqi zəruridir. Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində sosial-iqtisadi inkişaf vəzifələrinin həlli ilə əlaqədar yeni infrastrukturun yaranması, inkişafı və təkmilləşdirilməsi, tərəqqiyə, bazar münasibətlərinə uyğunlaşdırılması, yeniliklərin tətbiqi vacibdir. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra işğaldan azad edilmiş bütün ərazilərdə infrastruktur sahəsi bərpa vəziyyətdə idi.

Azərbaycan dövləti işğaldan azad edilmiş ərazilərə köçürüləcək olan yerli əhalinin həyat şərtlərini yaxşılaşdırmaq üçün zədələnmiş yaşayış sahələrinin yenidən qurulmasını və yenilərinin yaradılmasını prioritet hesab edir. Bu səbəbdən bu ərazilərdə iqtisadi infrastrukturun yaradılması ölkə üçün vacib məsələdir. İnfrastrukturun təkmilləşdirilməsi müxtəlif innovasiyalara cavab verən və yerli əhalinin ehtiyaclarını nəzərə alan hərtərəfli və əlaqələndirilmiş yanaşma tələb edir. Buna görə də tədqiqat işlərində işğaldan azad edilmiş ərazilərdə infrastrukturun mövcud vəziyyətini təhlil etməyə və onun necə təkmilləşdiriləcəyinə dair tövsiyələr verilmişdir. Bu prioritetin uğurla həyata keçirilməsi üçün işğaldan azad edilmiş ərazilərdə iqtisadi infrastrukturun yaradılmasında qiymətləndirilmənin aparılması vacib ünsürlərdən biridir.

Son 30 il ərzində ulu öndərimiz Heydər Əliyev rəhbərliyə başladığı gündən dövlətimiz demək olar ki, bütün sahələrdə mühüm uğurlar qazanmağa başladı. Bu öhdəliyi ardıcıl olaraq prezident İlham Əliyev uğurlu siyasəti ilə davam etdirmiş və bu uğurlu siyasət 2023-cü il də daxil olmaqla rəhbər vəzifəsində olduğu illəri əhatə etmiş və hələ də edir. Bu müddət ərzində əhalinin rifah halının xeyli yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş çox sayda tədbirlər görülmüş, qərarların icrası həyata keçirilmişdir.

"İnnovasiya" anlayışı latın dilində "innovato" sözündən götürülmüşdür. XIX əsrdən istifadə olunsa da, əsasən, Yozef Şumpeterin "The Theory of Economic Development" əsərində işlədilərək elmi sistemə daxil olmuşdur. İnnovasiya ilə əlaqədar əsas anlayışlar hələ də fərqli şərh olunur. İnnovasiya fəaliyyəti iqtisadi inkişafı və rəqabətliliyi təmin etmək üçün yeni ideyaların, elmi bilik-

lərin, texnologiya və məhsulların müxtəlif istehsal və idarəetmə sahələrinə tətbiq edilməsidir” (Qasimov, 2009: 214).

İnnovasiya infrastrukturunu yüksək səviyyədə olan ölkələrdə iqtisadiyyatın inkişafı da yüksək olur. Qeyd edək ki, innovasiya infrastrukturunu dedikdə, elmi müəssisələrin, təhsil ocaqlarının iqtisadi subyektlərlə qarşılıqlı əlaqələri nəzərdə tutulur (2).

İnnovasiya strukturlarının mahiyyəti, yaradılma məqsədləri, əsas funksiya və fəaliyyət istiqamətləri

İnnovativ iqtisadi inkişafın əsasını innovasiya infrastrukturunu formalaşdıran innovasiya strukturları, o cümlədən İKT profilli texnoparklar təşkil edir. Bu da biliklərə və innovasiyalara əsaslanan iqtisadiyyatın formalaşması prosesi kimi bir çox məsələlərlə yanaşı, innovasiya infrastrukturunun əsası olan strukturların, o cümlədən İKT profilli texnoparkların da yaradılmasını vacib edir. İnnovasiya strukturları milli və qlobal elmi-texniki nailiyyətlərin kommersiyalaşdırılmasının mənim-sənilməsinə yardım etməklə, innovasiya mühitinin formalaşmasını yerinə yetirən xüsusişdirilmiş elm-istehsal kompleksləridir. İnnovativ strukturlar elə iqtisadi mühiti formalaşdırmağa imkan verir ki, həmin mühit elmi-texnoloji və istehsal sahibkarlığının sabit inkişafını, yeni kiçik və orta müəssisələrin yaradılmasını, rəqabətqabiliyyətli, elmtutumlu məhsulun istehsalını və onların yerli və xarici bazarlara çatdırılmasını təmin etsin (Rüstəmli, 2016: 96).

Rəqəmsal texnologiyaların cəmiyyətin və iqtisadiyyatın inkişafı üçün mövcud resurslardan, qabaqcıl dünya təcrübəsindən istifadə edilməsinin vacibliyi müəyyən edilmişdir. Rəqəmsal texnologiyaların iqtisadiyyatın müxtəlif fəaliyyət istiqamətlərində tətbiqi, xalq təsərrüfatının bütün sahələrində məhsuldarlığın yüksəldilməsi ilə bağlılığı təhlil edilmiş və qiymətləndirilmişdir. Rəqəmsal texnologiyalar iqtisadiyyatın və maliyyənin ənənəvi sektorlarında mövcuddur. Rəqəmsal texnologiyalardan eyni zamanda işğaldan azad olunmuş ərazilərdə istifadə olunmuşdur (4).

Ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf vəzifələrinin həlli ilə əlaqədar yeni infrastrukturların yaranması, inkişafı və təkmilləşdirilməsi tərəqqiyə, bazar münasibətlərinə uyğunlaşdırılmışdır. Hər bir ölkədə infrastruktur cəmiyyətin artan tələbatına, ehtiyacların artmasına uyğun formalaşmışdır. İnfrastruktur spesifik əlamətlərinə görə başqa sahələrə xidmət göstərən sahə və yardımlar (xidmətlər) məcmusunu ifadə edir (İbrahimov, 2016: 655).

Qarabağ düşmən işğalından azad edildikdən sonra ölkə başçısının göstərişi ilə ətrafda abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. Qarabağ adətən mədəniyyət ocağı, musiqiçilərin, rəssamların, şairlərin vətəni olmuşdur. Qarabağın müasir tarixinə baxsaq, onu texnologiya və innovasiya sahəsinə çevirmək ölkəmizin iqtisadi sistemi və inkişafı üçün çox vacibdir. Qarabağda texnoparklar və innovasiya obyektləri açılır və açılmağa davam etdirilir. İnnovasiyalar Agentliyi Türkiyənin yüz otuz texnoloji şirkətinə kömək edən, ən böyük sənaye sahələrindən birində yerləşən “GOSB” və məşhur “Bilkent Cyberpark” texnoparkı ilə memorandum imzalamaqla birinci addımını atmışdır (6).

Hazırda azad edilmiş torpaqlarda əsas prioritet olaraq “ağıllı şəhər”, “ağıllı kənd”, “ağıllı texnologiya” və digər SMART texnologiyaların təchizatına başlanılıb. Bütün bunlar Qarabağın inkişafında əsas strateji hədəf olaraq planlaşdırılmışdır (7).

Qarabağdakı sənaye parklarında yalnız innovativ texnologiyalara əsaslanan sənaye sahələri fəaliyyət göstərəcək. Onlara böyük vergi güzəştləri verilə bilər. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı İqtisadiyyat Nazirliyinə 900-dən çox müraciət daxil olub ki, onun da üçdə birini xarici şirkətlər təşkil edir. Burada fəaliyyət göstərəcək sahibkarlıq subyektlərinə vergi güzəştləri və tətillərinin, habelə sosial sığorta üzrə güzəştlərin verilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanır (8).

Qarabağın yüksək texnologiya və innovasiyalar ərazisi olmağı ölkə iqtisadiyyatı və inkişafı üçün əhəmiyyətli rol oynayacaqdır. Dünya praktikasına baxsaq, deyə bilərik ki, kiçik və orta sahibkarlar, müasir iqtisadiyyatın xüsusi sektoru olmaqla iqtisadiyyatın struktur dəyişikliyinə aparıcı rola malikdir (Rzayeva, 2021).

Postmüharibə dövründən sonra azad olunmuş ərazilərdə müasir yarımstansiyalar tikilərək istifadəyə verilib, çox sayda elektrik stansiyalar yenidən qurulub və hələ də quruculuq işləri aparılmağa,

innovasiyaların tətbiqinə davam etdirilir. Hal-hazırda bir neçə yarımstansiyada, elektrik stansiyalarında tikinti-quraşdırma işləri davam edir, yüksək gərginlikli elektrik xətləri çəkilir.

Bundan əlavə, innovasiya yönümlü startapların və biznes inkubatorlarının təşviqi də həyata keçirilir. İşğaldan azad edilmiş rayonlara qayıdacaq şəxslər vergi və digər güzəştlər, regionun mövcud investisiya imkanları barədə məlumatlandırılır və onlara müxtəlif mövzularda mütəmadi olaraq təlimlər keçirilir. KOB Dostları tərəfindən sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı müvafiq şəxslərə operativ dəstək və xidmətlər göstərilir (10).

Dövlətin əsas məqsədi Qarabağda həyatı bərpa etmək, erməni terroruna məruz qalmış ərazilərimizi tez bir zamanda əlverişli vəziyyətə gətirməkdir. Qarabağın tərkib hissəsi olan rayonlarımızın iqtisadi fəaliyyətinin strukturu çoxşaxəlidir və güclü resurs potensialına malikdir. Regionda çevik və daha intensiv şəkildə innovativ infrastruktur obyektləri şəbəkəsinin yaradılması günümüzün tələbidir. Burada iqtisadiyyatın perspektivli sahələrinin formalaşması və innovativ inkişafını kifayət qədər real hesab etmək olar (11).

Yüksək iqtisadi fəaliyyət milli prioritetlərin müəyyənləşdirilməsində və təşviq mexanizmləri sistemi vasitəsilə innovativ inkişaf prosesinə fəal təsir göstərməsində əks olunan elmi-texniki bazar-da dövlətin aparıcı rolu ilə təmin olunur (Kamilia, 2019: 17).

Azərbaycan Respublikasında “yeni iqtisadiyyat”ın sürətli inkişafının miqyası, kapital bazarı ilə yeni texnologiyalar arasında artan əlaqələr, yeni texnologiyaların sosial yönümünün gücləndirilməsi, yeni biliklərin, texnologiyaların, məhsulların, xidmətlərin yaradılması və tətbiqi ölkənin innovativ inkişafı üçün zəmin hazırlayır (13).

Azərbaycanın 2030-cu ilə qədər nəzərdə tutulan sosial-iqtisadi inkişafın milli prioritetlərinin uğurla həyata keçirilməsi üçün dördüncü sənaye inqilabının tələblərinə cavab verilməlidir. Bunun əsasında Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun innovativ iqtisadiyyatının davamlı və inklüziv inkişafı növbəti dövrdə, 5-8 il ərzində təmin ediləcək. Mütəxəssislərin ilkin hesablamalarına görə, bu işlərə təxminən 60 milyard ABŞ dolları məbləğində sərmayə tələb olunacaq ki, bunun da yarısından çoxunu xarici şirkətlərin investisiyaları təşkil etməlidir.

Uğurlu sosial-iqtisadi və siyasi nailiyyətlər, milli və multikultural dəyərlər qarşıdakı illərdə Şərqlə Qərbin qovşağı olan Azərbaycanın qüdrətinin daha da artacağına əminlik yaradır. Bu imkanlar 2030-cu ilə qədər olan mərhələdə Azərbaycanın iqtisadi suverenliyinin möhkəmləndirilməsinə və müasir həyat standartlarına əsaslanan yüksək sosial rifah cəmiyyətinə malik qüdrətli dövlətə çevrilməsinə zəmanət verir. Azərbaycan dövləti ölkədə əhalinin rifahının daha da artırılması üçün sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatının inkişaf etdirilməsi yolunu seçmişdir.

Milli sosial rifah səviyyəsinin davamlı artması məqsədilə yüksək, dayanıqlı, inklüziv və başlıca olaraq özəl təşəbbüslərə arxalanan iqtisadi artımın sürətlənməsi, azad edilmiş ərazilərə əhalinin qayıdışının təmini Azərbaycanın yeni inkişaf magistralinin ideoloji nüvəsini təşkil edir. Ölkəmizin uzunmüddətli davamlı və sürətli inkişafı üçün cəmiyyət, biznes və dövlət üçlüyünün uğurlu əlaqəsi möhkəmləndiriləcəkdir. Dövlətin iqtisadiyyatda rolunun bazaryönlü islahatlar vasitəsilə effektiv və səmərəli idarə olunması, özəl mülkiyyət institutlarının gücləndirilməsi, biznesə dost dövlət idarəetməsi və xarici bazarlara yerli məhsulların çıxışını artırmaq məqsədilə ticarət rejimlərinin daha da liberallaşdırılması iqtisadi yüksəlişin təməl amilləri olacaq. Ölkədə özəl təşəbbüslərin yaradıcı və innovativ əsaslarla inkişaf etdirilməsi iqtisadi resursların daha yüksək əlavə dəyər yaradan sahələrə istiqamətlənməsini təmin edəcəkdir.

Bu məqsədlərin reallaşdırılması dayanıqlı makroiqtisadi sabitliyə xidmət edən effektiv makroiqtisadi siyasət çərçivəsinin formalaşdırılmasını, iqtisadi inkişafın ortamüddətli və uzunmüddətli “hərəkətverici qüvvələri”nin möhkəmləndirilməsini – insan kapitalının müasirləşdirilməsini, rəqəmsal iqtisadiyyatın genişləndirilməsini və iqtisadi suverenliyin tam təmin olunmasını tələb edir.

Növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına dair aşağıdakı beş Milli Prioritet reallaşdırılmalıdır:

1. Dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyat.
2. Dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət.
3. Rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı.

4. İşğaldan azad olunmuş ərazilərə “Böyük Qayıdış”.

5. Təmiz ətraf mühit və “yaşıl artım” ölkəsi.

Qeyd edilən Milli Prioritetlər eyni zamanda Birləşmiş Millətlər Təşkilatının “Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik”dən irəli gələn öhdəliklərin icrası istiqamətində də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir (14).

Yaradıcı və innovativ cəmiyyət

Gələcək dövrdə ən müasir texnoloji sahələri və innovasiyaları dəstəkləyən rəqəmsal cəmiyyət inkişafının aparıcı qüvvəsinə çevriləcəkdir. Ölkəni rəqabətdə irəli aparmaq üçün cəmiyyətin yaradıcılığını və innovativliyini stimullaşdıran ekosistem qurulmalıdır.

Yeni dövrdə qurulacaq ekosistem (müvafiq təşviqlər, inkubasiya və akselerasiya mərkəzləri, dövlət-özəl əməkdaşlığı əsasında maliyyələşmə modelləri, vençur və kraudfandinq institutları və s.) iqtisadiyyatın texnoloji tutumluluğunun artırılmasına yönləndirilməlidir. Dünyada gedən sürətli texnoloji tərəqqiyə çevik uyğunlaşmaqla texnoloji ixrac məkanına çevrilmək üçün perspektivlər yaradılmalıdır. Bu məqsədlə emal sənayesinin inkişafı dərinləşdirilməli, elmtutumlu və yüksək gəlir yaradan orta və yüksək texnoloji sahələrin inkişafı təmin edilməlidir. Nəticəyönümlü elmi tədqiqatların təşviqi üçün rəqabətli maliyyələşdirmə mexanizmləri formalaşdırılmalıdır.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə “Böyük Qayıdış”

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması xalqımızın çoxəsrlik tarixində mühüm yer tutur. Dövlət sərhədlərini bərpa etməklə Azərbaycan xalqı son bir əsrdə hərbi və diplomatik sahədə ən böyük zəfərə nail oldu. Qələbənin əbədiləşdirilməsi üçün öz doğma torpaqlarından köçkün düşən insanların vətənə qayıdışı təmin olunmalıdır. Bu “Böyük Qayıdış” vətəndaşlarımızın işğaldan azad edilmiş ərazilərdə dayanıqlı məskunlaşmasında və bu ərazilərin ölkənin iqtisadi fəaliyyətinə qoşulmasında bir körpü olacaqdır (14).

Nəticə

Son dövrlərdə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyata keçirilən innovativ islahatlar və tədbirlər müsbət nəticələrin əldə olunmasına səbəb olmuşdur. Həmçinin infrastrukturun bərpası innovasiyalara əsaslanan iqtisadiyyat modelinin bərqərar olması istiqamətində də əsaslı addımlar atılmışdır.

Qarabağda yeni dövr başlayır. İşğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadiyyatının inkişafı üçün ən vacib strateji prioritetlərdən biri geniş innovativ infrastruktur şəbəkəsinin yaradılmasıdır ki, onların sırasına sənaye parkları və xidmət sahələri, "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd", aqropark, klasterlər, texnoparklar, azad iqtisadi zonalar və s. daxildir. Bu infrastruktur layihələri ərazilərin iqtisadi-coğrafi xüsusiyyətlərinə baxılmaqla qəbul olunmuş müəyyən qərarlar əsasında tətbiq olunur.

Beləliklə, dövlətimizin uğurlu innovasiya siyasətinin formalaşdırılması ölkələrin bu istiqamətdə mövqeyinə təsir göstərməklə onların iqtisadi inkişafının yüksəldilməsində mühüm rol oynayır.

Ədəbiyyat

1. Qasimov, F. (2009). İnnovasiyalar: yaranma və inkişaf perspektivləri. Bakı: Elm, 214 s.
2. <https://frazaz.az/az/news/read/126>
3. Rüstəmli, T. (2016). İnnovasiyali inkişaf modelinə keçid mexanizmi. Bakı: ADİU, 96 s.
4. <https://audit-journal.az/az/articles/197>
5. İbrahimov, İ. (2016). Aqrar sahənin iqtisadiyyatı. Bakı, 655 s.
6. <http://innovationagency.az/en/2020/12/01/turkiyenin-gosb-ve-bilkentcyberpark-texnoparklari-ile-innovasiyalar-agentliyi-arasinda-medeni-ve-elmi-emekdasliq/>
7. <https://unec.edu.az/application/uploads/2023/10/Qas-mova-Dilar-Zaur.pdf>
8. <https://science.gov.az/az/news/open/19068>
9. Rzayeva, Ü. (2021). Qarabağda kiçik və orta müəssisələrin innovativ fəaliyyətinin stimullaşdırılması və perspektivləri. “UNEC Ekspert” jurnalı.
10. <https://economy.gov.az/az/page/qarabag-azerbaycandir>
11. Əliyev, T. N. (28.12.2020). Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərində sahibkarlığın inkişaf istiqamətləri.

- <http://economics.com.az/index.php/tedbirler/yeniliklr/item/2030-azaerbaydzan-nishzhaldan-azad-edilaen-aerazilaerindaesahibkarl-zhh-n-inkishafstizhamaetlaeri.html>
12. Kamilia, L. (2019). Impact of entrepreneurial activity on technological innovation in emerging and developing countries. E3 Journal of Business Management and Economics, Vol. 10(1), p. 17.
 13. <https://unec.edu.az/application/uploads/2022/04/K-rimli-Mahir-Malik.pdf>
 14. Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir. <https://president.az/articles/50474>

Göndərilib: 01.05.2024

Qəbul edilib: 29.06.2024